

IDIDUOT INYAÑ; ISRAEL EKAN EGYPT

Exodus 13:17-22; 14:1-31; 15:1-21

QYQHQ UKPEP-ÑKPQ 57

Eke Mkparawa

IKQ IBUOT: “Oto mbuotidem mmọ esaña ke Ididuot Inyañ ebe, nte owo ebe ke edisat isọñ” (Mme Hebrew 11:29).

Akwa Udim Etoño Isañ

Nditọ Israel ema etoño isañ erikan mmọ eka ke isọñ Canaan. Ikedighe ata anyan usuñ isañ, koro nnyin imeti ite ke nditọ Jacob ema eto ke Canaan eka ke Egypt ikaba ndidep ibokpot; ndien ke ini Jacob akpade, Joseph ama asaña ye akwa udim mbon ufọk esie ye nditọ-ufọk efiak eka ke Canaan ndikobuk ete esie. Edieke Nditọ Israel ekpekesaade ke item Moses enyuñ ebuotde idem ye Abasi oyọhọ-oyọhọ, mmọ ekpedisim ebiet-iduñ mmọ ke ibio-ibio ini. Edi oto ke unana edinim ke akpanikọ ye nsọñibuot, mmọ ekesaña eduyo ekanare ke akwa akai-ikọt ke isua aba, tutu kpukpru owo, eke ebiede isua edip ke emana, ke ini mmọ ekekpọnde Egypt ekpaña ibọhọke Caleb ye Joshua.

Abasi ama anam ikpọ mme utibe-ñkpọ man esin nditọ Egypt eyak ikọt Esie eka, edi erikan eke okponde akan oro okosuk ọsọsuhọ ke iso. Nditọ Egypt, ke ndo-ndo oro esuk ebọhọde nnyeñe emi otode ke ubiak mkpaña akpan mmọ ekebiere ete ke mimọ imanam ndudue ke ndikayak ifin mmọ enyoñ. Idem mme Jew emi ema enam ikpọ mkposọñ utom enọ ndiọ mme ete-ufọk mmọ emi, ndien unyoñ mmọ eyetuk mbio oro idem eti-eti.

Ke adañaemi Pharaoh ama okokut usuñ emi mmọ oro ekesaade (Udim owo emi esimde ñkpọ nte million owo ita ye kpukpru mme erọñ ye enañ ikpenyeneke idorenyin ndifuk nde ikpat mmọ), enye ama ọnọ mbon-ekọñ esie uyo ndida mme enañ mbakara ye mme ukpat-ñkpọ mbine mmọ. Nnen-nnen usuñ ama odu akan enye oro, emi ndusuk, edidem okodoride enyin ete ke mmọ edisaña, edi koro enye ekebe ke idut mme Philistine, emi mi kpetreke ndiñwana ekọñ ye mmọ, Abasi ama eteme nditọ Israel esaña usuñ emi akade Ididuot Inyañ. Abasi ikekereke ite ke ikọt Esie ebeñe idem ndiñwana ekọñ ke ndo-ndo oro esuk esioñode mmọ ke ufin ke ini mmọ mikenyleneke ifet ndiwut se idide unen mmọ me ndinyaña idem mmọ. Ndisuk Pharaoh ama ekere ete ke mmọ etak ke ini mmọ enukde idem mmọ eduk ke mfafaha usuñ emi ke ufọt mme ikpọ obot ye Ididuot Inyañ ke iso mmọ. Ndisuk enye akasasak mmọ, onyuñ ekere ete eyedi mmem-mmem ndibine nnyuñ nnam mmọ efiak enyoñ eka Egypt.

Nda-usuñ Abasi

Edi Abasi ke okosuk ada ikọt Esie usuñ. Ke uwemeyo adaha obubit-enyoñ ekebem mmọ iso man ada usuñ, onyuñ edi ufuhọ-ñkpọ ke ufiop utin (Psalm 105:39). Ke okoneyo enye ekedi adaha ikañ emi akadade mmọ usuñ edieke mmọ ekedahade isañ, okoneyo edi uñwana ọnọ mmọ. Abasi ke Idemesie eketie ke adaha oro etiñ ikọ ọnọ otu owo, ndiwut ete Imọ mmọdo ye mmọ (Exodus 16:10, 11; 33:9). Enye akada mmọ edi ke mfafaha ebiet emi man Enye okpowut mmọ akwa odudu Esie ini kiet efen.

Ke ini nnyin isimde mkposọñ ebiet, nnyin ikpenyeneke ndisuk uyo nnyuñ ndọhọ ete Abasi nnyin itimke ikama nnyin nte ọfọnde. Nnyin ikpenyene ndininim ke akpanikọ ite Enye ọfiok se ifọnde ikan, inyuñ isuk ibuot inọ uduak Esie man Enye ada ubọñ oto ke uwem nnyin.

Nditọ Israel ekpekenyene ndikpep ndininim Abasi ke akpanikọ idahaemi sia mmọ ema eke kut kpukpru mme utibe-ñkpọ emi Enye akanamde ke Egypt; edi ndo-ndo oro mmọ ekutde nditọ Egypt nte ebinede mmọ, ndik ama anam mmọ. Mmọ ekekere ete imọñ idikpaña, enyuñ ekere ete ke ndidi ifin ke Egypt ọfọn akan ndikpaña.

Ekọñ Jehovah

Moses ikobiomke mmọ ke ntak ndik mmọ, sia enye ama okut ete ke mmọ edi mmeme. Enye ama ada ndinem ikọ emi ọsọñ mmọ idem: “Mbufo ekufehe ndik, etuak eda, enyuñ ekut erinyaña Jehovah ... Jehovah eyeñwana ọnọ mbufo, edi mbufo ekam edop uyo.” Nte ikpedighe utibe ñkpọ ndituak nda nnyuñ nse nte Abasi añwanade ekọñ ọnọ mmọ? Nnyin imenyene ukem ifet oro mfin. Abasi oyom nnyin ituak ida inyuñ iyak Imọ imen kpukpru mme mfina nnyin ifep inọ nnyin. Nnyin inyeneye nditimere esit nnyin mme ndidighe ke adañaemi ñkpọ ọdiokde, edi edieke nnyin imende mbiomo nnyin isok Jesus, Enye eyenam kpukpru ñkpọ ọfọn.

Ekanare Ekuk

Domo ndikere nte etiede ye akwa udim owo emi. Mme ikpọ obot ema edu ke ñkañ mmọ mbiba, udim-ekọñ mbon Egypt ke edem mmọ, ye akwa akpa mmọñ ke iso. Ti ete ke mmọ ekesaña ke ikpat, inyuñ ikamake baba ñkpọ-ekọñ ndida ññwana ekọñ. Mmọ ikenyleneke baba ñkpọ kiet ndida ñkọñ ubom man eda ebe inyañ. Edi mmọ ema enyene Abasi! Abasi ekedi otu-ekọñ mmọ ye ñkpọ-ekọñ mmọ. Ñkukure se mmọ ekenyenede ndinam ekedi ndituak nda nnyuñ ñkut odudu Esie.

Adaha obubit enyoñ ama ada mmọ usuñ edisim mi, edi enye ama emenere idemesie onyuñ ada ke edem nna Israel man oto do nditọ Egypt ekukut mmọ. Edi enye ekedi uñwana ọnọ nditọ Israel. Kpa ntre ke Ikọ Abasi edi mfin: ye Nditọ Abasi enye edi uñwana ye ada-usuñ nsim Heaven; edi ye anam-idiok, emi esinde ndikop nnyuñ nnam enye, enye edi ọkpọsọñ ubierikpe ye ekim. Ke ofuri okoneyo, obubit-enyoñ emi ama ọsọñ ke ufọt nditọ Egypt ye nditọ Israel tutu mmọ ikekemeke ndikut kiet eken.

Ema ekanare nditọ Israel ekuk ke kpukpru nkañ, ndien Abasi ọdọhọ mmọ eka iso. Nte oro okowut unana mbufiok? Ekeme ndidi ndusuk ini nnyin imesikere ite se Abasi ọdọhọde inam isañake ye mbufiok, edi ke ofuri ini, Enye esisiak usuñ ọnọ nnyin man inam se Enye ọdọhọde nnyin inam. Abasi ọkọdọhọ Moses ete anyan esañ esie ke enyọñ Ididuot Inyāñ ndien mmọñ eyebahare, ntre ke otu owo oro edisaña ke edisat isọñ ibe. Nte ikpekpa fi idem ndidisim inyāñ ndien okut nte mmọñ abaharede iba ke ndo-ndo oro, onyūñ adade nte ibibene ke nkañ mbiba, onim ọkpọ-usuñ ke ufot? Edi oro edi nte Abasi enyenede odudu. Imonim ite usuñ oro ama otim añwaña koro ofuri mbio oro ye mme ufene mmọ ekenyene ndisaña mbe ke okoneyo kiet.

Mme Mbiara Ukpāt-ńkpọ

Ke ini Abasi okutde nte mbon Egypt ebinede nditọ Israel ke esit Ididuot Inyāñ, Enye ama anam mme wheel ewọñọ ke mme ukpāt-ńkpọ man ekusim mmọ. Tim kere ise nte ndutime adade itie ke ntan isọñ inyāñ; ndusuk mme ukpāt-ńkpọ etuak eda koro mme wheel mmọ ewọñọde, ndusuk mme enañ-mbakara mmọ edama enyūñ etigha, inyūñ ikemeke ndida suñ koro mmọ mikekemeke ndisaña nka iso; ndusuk mme enañ-mbakara ikekemeke ndisaña mbe mmọ eke edude ke mfina, ndien kpukpru owo kiet-kiet ke efiori ndinyik eken anam ńkpọ.

Ke ndo-ndo oro nditọ Israel ebade ofuri-ofuri, mmọñ akafiak, ofuk mme andibine mmọ onyūñ emen mmọ kpukpru. Baba owo kiet ikọbọhọke. Ke ini eyo ama ekesiere, ikot Abasi ema ekut mme okpo nditọ Egypt emi mmọñ onukde edibon ke mben esuk. “Ntem ke Jehovah anyāña nditọ Israel osio ke ubok nditọ Egypt.”

Ikwọ Moses

Nso idaresit ke nditọ Abasi ekop! Ema enyāña mmọ esio ke ufin Egypt, ema enyūñ esobo mme andituk mmọ. Moses ama ada mbio oro usuñ ke edinem ikwọ itoro, kiet ke otu mme ikọ ikwọ eke enemde ekan tọñọ nte akananam. Enye ekedi ikwọ ubọhọ mmọ oto ke mbom Abasi. Ewet enọ nnyin ke Nwede Eriyarare ebaña otu efem emi ekekwoke ikwọ emi, emi ekotde Ikwọ Moses, ndien mmọ ekedian ete, “Mme utom Fo ekponi enyūñ enyene ndyọ O Ọbọñ Abasi, Andikara kpukpru ńkpọ; Mme usuñ Fo enen enyūñ edi akpanikọ, O Edidem mme obio. Anie editre nditeñe Fi, O Ọbọñ, ndinyūñ nnọ enyīñ Fo ubọñ? Koro Afo ikpọñ edi edisana; kpukpru mme idut eyenyūñ edi edituak ibuot ke iso Fo; koro ndinen ikpe Fo ema eyarare ewut idem” (Eriyarare 15:3, 4).

Emebiat odudu andidiok; emewut kpukpru owo mme ubierikpe Abasi. Kpa nte ekesiode Israel ke ufin Egypt, ntre ke esioño nnyin efep ke itie ufin Satan ke in emi nnyin ibode erinyaña: ntem ke edimen nnyin esio ke ererimbot idiok-ńkpọ emi enyūñ eda nnyin eduk ke Heaven ke ini Jesus edidide. Edisaña mbe ke ididuot Inyāñ edi mbiet uduok-mmọñ emi nnyin inyenede (1 Nwede Corinth 10:1, 2).

MME MBUME

1. Nte Pharaoh ama ayak mbio oro enyọñọ ke emem ke mmọ ema eketọñọ isāñ?
2. Mme anie ke enye ọkọdọñ ebine mmọ?
3. Nso ke nditọ Israel ekenam ke ini ekutde mme andibine mmọ? Nte se mmọ ekpekenamde ekedi oro?
4. Didie ke ekeda nditọ Israel usuñ ke uwemeyo? Ke okoneyo?
5. Nso ikotibe ye obubit-enyọñ oro ke ini nditọ Egypt ekesañade ekpere?
6. Nso ke Abasi ọkọdọhọ nditọ Israel enam?
7. Nso ikotibe ke ini Moses akanyande esāñ esie?
8. Nditọ Israel ekesāña didie ebe ke Ididuot Inyāñ?
9. Nte nditọ Egypt ema esāña ebe? Nso idi ntak emi mikebehe?
10. Nso ikedi ikwọ emi Moses ọkọkwode?